

Warszawa, dnia 7 marca 2022 r.

Informacja o wynikach kontroli

na temat: Wykorzystanie i rozliczenie dotacji przekazanych z budżetu MSWiA na realizację zadań wynikających z ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym zrealizowanej w Stowarzyszeniu Romów w Polsce

I. Podstawa prawna

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹.

II. Tryb kontroli

Kontrola została przeprowadzona przez Departament Kontroli i Nadzoru (obecnie Departament Kontroli) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w trybie zwykłym, zgodnie z *Planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2021*.

III. Termin kontroli

Od 1 marca 2021 r. do 23 kwietnia 2021 r.

IV. Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

- 1) Zgodność podjętych działań i poniesionych wydatków z postanowieniami umów nr: 9-8/WMNiE/2020; 9-32/WMNiE/2020; 9-33/WMNiE/2020.
- 2) Terminowość realizacji zadań i faktycznego wydatkowania środków finansowych.
- 3) Poprawność prowadzonej ewidencji księgowej oraz dokumentacji dotyczącej realizowanych zadań.
- 4) Prawdliwość i terminowość rozliczenia przez Zleceniobiorcę zadań pod względem rzeczowym i finansowym.

V. Kontrolą został objęty okres realizacji poszczególnych zadań, tj.:

- od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. – umowa nr 9-8/WMNiE/2020,
- od 1 maja 2020 r. do 30 września 2020 r. – umowa nr 9-32/WMNiE/2020,
- od 1 czerwca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. – umowa nr 9-33/WMNiE/2020,

wraz ze sprawozdaniami z realizacji zadań oraz ewentualnymi zwrotami środków finansowych.

VI. Ustalenia kontroli – ocena kontrolowanej działalności

Stowarzyszenie Romów² w Polsce podejmowało działania i ponosiło wydatki w zakresie: bieżącej działalności Stowarzyszenia, zorganizowania zadania pn. *Międzynarodowy Dzień Pamięci o Zagładzie*

¹t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

²Zwanym dalej również Stowarzyszeniem lub Zleceniobiorcą.

Romów – 76 rocznica likwidacji „Zigeunerlager” oraz wydania kwartalnika pn. „Dialog Pheniben” w formie papierowej i elektronicznej. Niemniej jednak w związku z realizacją uroczystości z okazji 76 Rocznicy likwidacji „Zigeunerlager” doszło do zmniejszenia zakresu rzeczowego zadania.

Negatywnie oceniono sposób kontroli dowodów księgowych dokonywany przez Skarbnika i Prezesa Stowarzyszenia, na których brakowało zarówno pieczęci Stowarzyszenia, jak również trwałych szczegółowych opisów związanych z realizacją wszystkich umów dotacyjnych, z których jasno wynikałoby: przeznaczenie usługi, miejsce, czy termin jej realizacji.

Ponadto, za **nieprawidłowości i uchybienia** uznano:

a) w ramach umowy nr 9-8/WMNiE/2020:

- wydatkowanie kwoty 899,39 zł ze środków finansowych pochodzących z dotacji MSWiA na ubezpieczenie siedziby Stowarzyszenia poza okresem objętym umowami, co powinno skutkować uznaniem tej kwoty dotacji jako pobranej w nadmiernej wysokości;
- zawarcie pięciu umów zlecenia dotyczących obsługi administracyjnej Stowarzyszenia Romów w Polsce bez wskazania kwoty na jaką zostały zawarte;
- wypłatę wynagrodzeń wynikających z umów cywilnoprawnych na podstawie rachunków wystawionych przed zawarciem niektórych umów;

b) w ramach umowy nr 9-32/WMNiE/2020:

- nieosiągnięcie w pełnym zakresie celu zadania określonego w umowie ze względu na znaczne ograniczenie liczby uczestników biorących udział w 76 rocznicy likwidacji obozu romskiego, co powinno skutkować uznaniem kwoty 3 749,85 zł jako pobranej w nadmiernej wysokości;
- brak możliwości potwierdzenia w oparciu o przedstawioną dokumentację (indywidualne zwroty kosztów podróży), kryteriów określonych we wniosku o dotację w zakresie przewozu osób, tj. czy każdym z trzech pojazdów podróżowały osoby starsze i kombatanci, co powinno skutkować uznaniem kwoty 2 550,00 zł jako wydatkowanej niezgodnie z przeznaczeniem;

c) w ramach umowy nr 9-33/WMNiE/2020:

- prowadzenie dokumentacji dotyczącej wydruku i dystrybucji kwartalnika w sposób uniemożliwiający ocenę realizacji zadania pod względem rzeczowym i finansowym, tj. brak szczegółowych i trwałych opisów faktur za wydruk kwartalnika oraz nieudokumentowanie dystrybucji kwartalnika społeczno-kulturalnego „Dialog Pheniben” zgodnie z zapisami umowy dotacyjnej, co uniemożliwia ocenę, czy osiągnięty został w pełni cel zadania określony w umowie;
- nieuwzględnienie w przekazanym do MSWiA sprawozdaniu z realizacji zadania pn. *Wydanie kwartalnika społeczno-kulturalnego Dialog Pheniben* dotacji z Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu;
- zawarcie umowy dotyczącej tłumaczenia tekstów do kwartalnika *Dialog Pheniben* bez wskazania kwoty na jaką zostały zawarte;
- przekazanie do MSWiA po jednym egzemplarzu numeru 29, 30, 31 *Kwartalnika społeczno-kulturalnego „Dialog Pheniben”*, co było niezgodne z § 16 ust. 2 umowy gdyż w przypadku, gdy elementem realizacji zadania są publikacje i innego rodzaju wydawnictwa, Zleceniobiorca zobowiązuje się do bezpłatnego przekazania Zleceniodawcy dwóch egzemplarzy takich wydawnictw, niezwłocznie po ich ukazaniu się;

d) w ramach wszystkich trzech powyższych umów dotacyjnych stwierdzono:

- dokonywanie przez Stowarzyszenie płatności na podstawie rachunków, z treści których wynikało, że zostały wystawione w związku z realizacją umów cywilnoprawnych, których zarówno daty, jak i numery nie pokrywały się z umowami cywilnoprawnymi;
- wypłatę wynagrodzeń wynikających z umów cywilnoprawnych jeszcze przed wystawieniem rachunku za realizację zadań określonych umową;

- brak przejrzystości wydatkowania środków finansowych z tytułu realizacji umów cywilnoprawnych wynikających z umów dotacyjnych;
- brak możliwości jednoznacznego powiązania wypłat gotówkowych na podstawie KW z wypłatami gotówki z wyodrębnionego rachunku bankowego;
- nieprzedstawienie do kontroli dokumentów potwierdzających prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej, wynikającej z § 6 ust. 1 umów dotacyjnych, w zakresie wydatkowania środków finansowych pozyskanych w ramach umów dotacyjnych;
- brak wymaganej aktualizacji *Polityki rachunkowości* w zakresie dostosowania do wymogów określonych w art. 10 ust. 1 pkt 4 obowiązującej ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³.

VII. Wnioski i zalecenia pokontrolne

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz usprawnienia funkcjonowania kontrolowanej jednostki wnioskowano o:

1. Zapewnienie dokonywania wydatków ze środków przyznanych z dotacji zgodnie z określonym w umowie przeznaczeniem.
2. Dokonywanie wydatków ze środków pochodzących z dotacji MSWiA wyłącznie za okres objęty umową dotacyjną.
3. Każdorazowe występowanie do Zleceniobiorcy o sporządzenie stosownego aneksu do umowy, w przypadku wystąpienia okoliczności mogących skutkować niewykonaniem umowy dotacyjnej w pełnym zakresie.
4. Przestrzeganie postanowień umowy dotacyjnej, dotyczących sporządzania i prowadzenia dokumentacji merytorycznej potwierdzającej realizację zadania oraz ewidencji księgowej w sposób przejrzysty i rzetelny, tj. umożliwiający ocenę realizacji zadania pod względem rzeczowym i finansowym, w tym w szczególności:
 - dokonywanie w sposób trwały szczegółowych opisów wszystkich faktur i rachunków, które zostały opłacone z otrzymanej dotacji (poprzez wskazywanie z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów, usług lub innego rodzaju opłaconej należności), a także podpisywanie opisów faktur i rachunków przez osobę odpowiedzialną za sprawy dotyczące rozliczeń finansowych organizacji oraz przez kierownika organizacji, a także zamieszczanie na nich pieczęci organizacji;
 - dokonywanie płatności za realizację zadań wynikających z umów dotacyjnych na podstawie prawidłowo wystawionych oryginałów rachunków, po zakończeniu realizacji umowy cywilnoprawnej;
 - zawieranie umów cywilnoprawnych w ramach realizacji zadań wynikających z umów dotacyjnych w sposób umożliwiający weryfikację ich realizacji;
 - prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej, wynikającej z umów dotacyjnych, w zakresie wydatkowania środków finansowych pozyskanych w ramach umów dotacyjnych w sposób umożliwiający ich rozliczenie;
 - prowadzenie dokumentacji finansowo – księgowej w sposób umożliwiający powiązanie wypłat gotówkowych z rachunku bankowego z wypłatami gotówkowymi na podstawie KW a także uwzględnianie ww. wypłat gotówkowych w raportach kasowych;
 - dokumentowanie wszystkich ponoszonych wydatków w sposób umożliwiający ich identyfikację oraz spełniających kryteria określone we wniosku o dotację, w szczególności

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.

umożliwiający prześledzenie historii przepływów finansowych z konta wyodrębnionego do obsługi dotacji (zwłaszcza w przypadku płatności gotówkowych).

5. Bezwzględne wykazywanie w przekazywanych do MSWiA sprawozdaniach z realizacji zadania dotacji ze środków z sektora finansów publicznych uzyskanych na to samo zadanie z innych źródeł.
6. Przestrzeganie postanowień umów dotacyjnych w zakresie obowiązków wyznaczonych przez Zleceniodawcę.
7. Uaktualnienie *Polityki rachunkowości* w zakresie dostosowania do wymogów określonych w art. 10 ust. 1 pkt 4 obowiązującej ustawy z dnia 29 września 1994 r. o *rachunkowości*.
8. Rozważenie możliwości dokonywania płatności za realizację zadań wynikających z umów dotacyjnych w formie bezgotówkowej.